

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«___» _____ 2022 р.

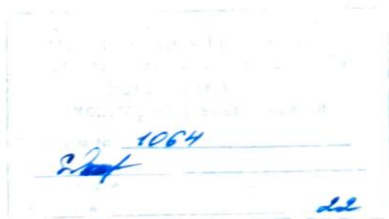
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ

для студентів 3 курсу

спеціальності
освітньо-професійної програми
освітньо-професійного ступеня

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Середня освіта (Музичне мистецтво)
фаховий молодший бакалавр

Київ - 2022

Розробник:

Теряєва Лариса Анатоліївна, викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук

Викладачі:

Теряєва Лариса Анатоліївна, Кифенко Анна Миколаївна, Лопуга Тетяна Валентинівна - викладачі циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

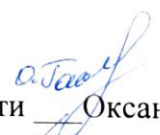
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії музики і хореографії

Протокол від 31 серпня 2022 р. № 1

Голова циклової комісії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено

« » _____ 2022 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни (3 курс)

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	1	1
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	26	26
Модульний контроль		
Підготовка і складання семестрового контролю	3	3
Самостійна робота	1	1
Форма семестрового контролю	-	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. **Мета курсу** – якісна підготовка висококваліфікованих фахівців за обраною спеціальністю; набуття знань, умінь і диригентських навичок; розвиток хорової культури, формування творчого підходу до професії.

2.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Хорове диригування» є:

- формування умінь і навичок хорового диригування;
- розвиток вокально-хорових технічних та виконавсько-творчих навичок в системі свідомого володіння голосом;
- ознайомлення з методичними прийомами роботи з хором та їх практичне опанування;
- вміння свідомо сприймати і аналізувати звучання багатоголосного хору;
- набуття диригентських навичок, необхідних для керування хором у закладах загальної середньої освіти.

2.3. Дисципліна «Хорове диригування», як обов'язкова компонента програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК 2	Здатність до реалізації прав і обов'язків громадянина України; готовність демонструвати соціальну відповідальність та громадську свідомість; повага до українського народу, держави України, її символіки, культури, мови	Модуль 5, тема 1
ЗК 3	Збереження національних духовних традицій; розуміння значущості історичного досвіду людства; наявність ціннісно-орієнтаційної позиції.	Модуль 5, тема 2
ЗК 4	Спроможність самостійно проводити пізнавальну діяльність, здатність до самоорганізації та саморозвитку	Модуль 5, тема 4
ЗК 6	Спроможність співпрацювати у колективі; здатність до особистісно-професійного лідерства та досягнення успіху.	Модуль 6, тема 4
ЗК 7	Здатність до ефективного використання хмарних технологій у професійній та соціальній діяльності; готовність до самостійного пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Модуль 6, тема 5
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК 3	Спроможність планувати педагогічну діяльність, окреслювати цілі та завдання виховання і навчання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку.	Модуль 6, тема 3

ФК 4	Готовність застосовувати у навчальній та професійній діяльності знання з елементарної теорії музики, сольфеджіо, гармонії, аналізу музичних форм, світової музичної літератури, української музичної літератури.	Модуль 6, тема 4
ФК 5	Здатність застосовувати інструментально-виконавські вміння у навчальній, педагогічній та концертно-виконавській діяльності. Володіння методами роботи	Модуль 5, Тема 5

	над творами різного жанру та стилю. Здатність до ансамблевої гри, спроможність поєднувати акомпаніаторські навички зі співом та елементами диригентської техніки	
ФК 7	Володіння навичками хорового співу, хорового диригування, аналізу та читання хорових партитур; знання різножанрового хорового репертуару, методів роботи над хоровими творами, методикою роботи з хоровими колективами.	Модуль 6, Тема 4
ФК 6	Спроможність застосовувати сформовані вокально-виконавські вміння та навички у навчальній та концертно-виконавській діяльності; володіння вокально-педагогічним репертуаром, спроможність самостійно його добирати.	Модуль 5, тема 3
<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність диригувати твори різних жанрів та стилів;	Мод. 5 , тема 1
	Уміння читати хорову партитуру з листа;	Мод. 5 , тема 5
	Розвиток артистичності та виконавсько-диригентських якостей;	Мод. 5, тема 3
	Здатність до написання анотацій на хорові твори;	Мод. 5, тема 4
	Готовність грати партитури напам'ять;	Мод. 5, тема 5
	Здатність до співу окремих хорових партій;	Мод. 6, тема 4
	Здатність до диригентсько-виконавської інтерпретації хорових творів;	Мод.6, тема 1

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни «Хорове диригування», згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні:

- знати провідну мету і завдання музично-педагогічної діяльності;
- усвідомлювати ціннісне значення добору вокально-хорових творів для естетичного та духовного розвитку дітей;
- володіти методикою розучування хорових творів;
- знати закономірності сприйняття хорових творів;
- грати хорову партитуру розкривати ідейно-художнє значення творів;
- чисто інтонувати окремі хорові партії;
- диригувати хорові твори з акомпанементом та без супроводу;

4. Структура навчальної дисципліни (3 курс)

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Практичні	Семестров контроль	Сам. робота
Змістовий модуль 5. Удосконалення виразності диригентського жесту				
Тема 1. Складні розміри: 3/2, 9-дольний, 12-дольний. Диригування у різних темпах.	4	4		
Тема2. Диригування несиметричних розмірів (5-дольних, 7-дольних)	7	6	1	
Тема3. Складні динамічні зміни. Показ динамічних відтінків у жесті.	7	6	1	
Тема 4. Види штрихів. Написання анотацій на хорові твори.	6	5		1

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур,спів партій. Виконання пісень шкільного репертуару (3 клас).	6	5	1	
Разом за змістовим модулем 5	30	26	3	1
Змістовий модуль 6. Диригування багатоголосних творів				
Тема1. Поліфонія. Прийоми поліфонічного хорового письма. Імітаційна поліфонія.	4	4		
Тема2. Підголосна поліфонія. Визначення функцій рук.	7	6	1	
Тема 3. Канони. Гра партитур поліфонічного складу. Фактура твору.	7	6	1	
Тема 4. Ритмічні труднощі. Використання «робочих жестів». Вміння працювати над розучуванням окремих партій у багатоголосних творах.	7	6		1
Тема 5. Застосування комп'ютерної програми «Нотатор» для запису нотами вокально-хорових творів.	5	4	1	
Разом за змістовим модулем 6	30	26	3	1
Усього годин за 3 курс	60	52	6	2

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 5. Удосконалення виразності диригентського жесту

Тема 1. Складні розміри: 3/2, 9-дольний, 12-дольний. Диригування у різних темпах. Вивчення складних розмірів: 3/2, 9-дольних, 12-дольних у різних темпах.

Тема 2. Диригування несиметричних розмірів (5-дольних,7-дольних). Вивчення складно-змішаних розмірів (5-дольних, 7-дольних). Залежність диригентської схеми від групування у середині такту та темпу у розмірах 5/4, 5/8, 7/4, 7/8.

Тема 3. Складні динамічні зміни. Показ динамічних відтінків у жесті. Динамічні зміни. Динамічні відтінки. Диригування творів зі складними динамічними змінами.

Тема 4. Види штрихів. Написання анотацій на хорові твори. Штрихи. Аналіз хорових творів. План написання анотацій.

Тема 5. Диригування творів. Гра хорових партитур,спів хорових партій. Виконання пісень шкільного репертуару (3 клас). Робота над хоровою партитурою. Вивчення багатоголосних партитур. Уміння виконати хорову партитуру, враховуючи художньо-стильові особливості твору.

Ключові слова: складні розміри, несиметричні розміри, динамічні відтінки, штрихи, анотація.

Рекомендована література:

Основна: 1,4, 5.

Додаткова: 1.

Змістовий модуль 6. Диригування багатоголосних творів

Тема 1. Поліфонія. Прийоми поліфонічного хорового письма. Імітаційна поліфонія. Засвоєння прийомів поліфонічного хорового письма (імітаційна, підголосна поліфонія, канони).

Тема 2. Підголосна поліфонія.Визначення функцій рук. Робота над хоровою партитурою творів з елементами поліфонії.

Тема 3. Канони. Гра партитур поліфонічного складу.Фактура твору.Поняття «канон», «фактура твору». Види фактур.

Тема 4. Ритмічні труднощі. Використання «робочих жестів». Вміння працювати над розучуванням окремих партій у багатоголосних творах. Володіння прийомами роботи над піснею. Використання "робочих жестів". Розучування окремих партій у багатоголосних піснях. Транспонування вокальної партії.

Тема 5. Застосування комп'ютерної програми «Нотатор» для запису нотами вокально-хорових творів. Сучасні комп'ютерні програми для запису нот. Принципи використання програм-нотаторів.

Ключові слова: поліфонія, функції рук, фактура твору, канон, ритмічні труднощі, програми-нотатори.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3.

Додаткова: 1; 2.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів (3 курс)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	13	13	13	13
Робота на практичному занятті	10	13	130	13	130
Виконання завдань для сам. роб.	5	1	5	1	5
Разом			148		148
Максимальна кількість балів		296			
Розрахунок коефіцієнта		2,96			

6.2. Завдання для самостійної роботи і критерії її оцінювання

Змістовий модуль 5. Удосконалення виразності диригентського жесту

Тема 4. Види штрихів. Написання анотацій на хорові твори. Штрихи. Аналіз хорових творів. План написання анотацій (1 год).

Завдання:

1. Провести усний аналіз твору.
2. Продумати план написання анотації.
3. Здійснити написання анотації на хоровий твір по розділам.

Змістовий модуль 6. Диригування багатоголосних творів

Тема 4. Ритмічні труднощі. Використання «робочих жестів». Вміння працювати над розучуванням окремих партій у багатоголосних творах. Володіння прийомами роботи над піснею. Використання "робочих жестів". Розучування окремих партій у багатоголосних піснях. Транспонування вокальної партії (1 год).

Завдання:

1. Визначити музичну форму хорових творів.
2. Уміти виконати багатоголосну хорову партитуру, враховуючи художньо-стильові особливості твору.
3. Транспонувати вокальну партію у зручний для студента вокальний діапазон.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Оцінювання роботи студентів здійснюється шляхом поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється з використанням таких форм роботи, як: аналіз та написання анотацій на хорові твори; виконання студентом відповідних диригентських схем та прийомів; диригування хорових творів; застосування мережі Інтернет, електронної нотної бібліотеки, електронної пошти; прослуховування хорових творів у виконанні відомих хорових колективів; методичних рекомендацій з хорового диригування; консультацій викладача; виконання пісень шкільного репертуару.

6.3.1. Критерії і рівні поточного оцінювання знань, умінь і навичок з хорового диригування

Підсумкова кількість балів (макс-10)	Критерії оцінювання
9-10 (високий рівень)	Уміння самостійного використання методичної і спеціальної музичної літератури. Здатність до написання анотацій з детальним аналізом хорових творів. Створення власних інтерпретацій вокально-хорових творів. Професійне виконання пісень шкільного репертуару.

7-8 (достатній рівень)	Достатні методичні знання з хорового диригування. Не зовсім виразне виконання вокально-хорових творів. Середній рівень досконалості у створенні власних інтерпретацій хорових творів. Здатність до самоаналізу та самовдосконалення.
4-6 (середній рівень)	Поверхові теоретичні знання та практичні навички з хорового диригування. Недостатні навички володіння методичною літературою. Задовільне виконання самостійних тематичних і творчих завдань. Не емоційне виконання вокально-хорових творів. Неготовність до створення власних інтерпретацій хорових творів. Помірні здатності до самоаналізу та самовдосконалення.
1-3 (низький рівень)	Нездатність до самостійного опрацювання методичної літератури з хорового диригування і виконання творчих самостійних завдань. Неспроможність до створення власних диригентських інтерпретацій. Наявність помилок під час виконання вокально-хорових творів і детального аналізу хорових творів різних стилів і жанрів. Нездатність виконання пісень шкільного репертуару під власний супровід.

Оцінювання роботи студентів 3 курсу здійснюється шляхом семестрового контролю (заліку). Залік виставляється за результатами набраних балів.

6.3.2. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

7. Навчально-методична картка дисципліни (3 курс)

Разом за 3 курс: 60 годин, практичні заняття –52 год., підготовка і складання семестрового контролю –6 год., самост.робота – 2 год.

Назва модуля	Змістовий модуль 5 Удосконалення виразності диригентського жесту					Змістовий модуль 6 Диригування багатоголосних творів				
Теми практичних занять	Складні розміри: 3/2, 9-дольний, 12-дольний. Диригування у різних темпах (4 год.)	Диригування несиметричних розмірів (5-дольних, 7-дольних) (4 год)	Складні динамічні зміни. Показ динамічних відтінків у жесті (4 год).	Види штрихів. Написання анотацій на хорові твори (5 год)	Диригування творів. Гра хорових партитур, спів партій. Виконання пісень шкільного репертуару(3 клас) (5 год)	Знайомство з поліфонією. Прийоми поліфонічного хорового письма. Імітація поліфонія (4год).	Підголосна п оліфонія. Визначення функцій рук (6 год)	Канони. Гра партитур поліфонічного складу. Фактура твору (6 год)	Ритмічні труднощі. Використання «робочих жестів». Вміння працювати над розучуванням окремих партій у багатоголосних творах (6 год).	Застосування комп'ютерної програми «Нотатор» для запису нотами вокально-хорових творів (4год).
Форми поточного контролю	Індивідуальний підхід до кожного студента; усний аналіз хорових творів; творчі завдання з хорового диригування; робота на практичному занятті (виконання студентом відповідних диригентських вправ, схем та прийомів; диригування хорових творів, виконання пісень шкільного репертуару).									
Підготовка і складання семестрового контролю	3 год.					3 год.				
Самостійна робота	1 год. (Дивись карту самостійної роботи студента)					1 год. (Дивись карту самостійної роботи студента)				
Форми підсумкового контролю						Залік				

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Карась Г. Хорова родина «Первоцвіт» (до 130-річчя заснування народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного дому села Микитинці): монографія. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2020. 288 с.: іл.
2. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. К72 Методика викладання хорового диригування : навч. посіб. для магістрантів закладів вищої освіти. 2-ге вид., доповнене та перероблене. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2019. 145 с.
3. Микола Леонтович. Хорові твори / ред.- упоряд. В. Кузик. Київ: Музична Україна, 2019. 464 с.
4. Теряєва Л.А. Оцінювання ефективності застосування методів, форм, видів та засобів навчання на заняттях з хорового диригування Освітологічний дискурс, 2020, № 2 (29).
5. Теряєва Л.А. Застосування музичних інформаційних технологій при вивченні навчальної дисципліни «Хорове диригування» Освітологічний дискурс, 2019, № 1-2 (24-25), стор.272-285.

Додаткова:

1. Збірка пісень для дітей “Відчинилося життя”., Горова Л.В. Відчинилося життя: Зб. пісень для дітей. – 2-ге вид. стер. – Т.: Джура, 2007. – 112 с.: іл. (тв. обкл.)
2. Організація роботи з дитячими вокально-хоровими колективами: етодичні рекомендації/ Укладач: Тимофєєв І.А., – Рівне: «Волинські обереги», 2020 – 44 с.
3. Прокулевич. О. Основи хорового диригування : навчальний посібник / [уклад. Оксана Валеріївна Прокулевич] ; – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. – 140 с.
4. Стефіна Н.В. Хрестоматія з хорового диригування. Випуск III (у шести частинах). Частина друга: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Н. В. Стефіна. – Суми : видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. – 290 с.
5. Теряєва Л.А. Духовний розвиток майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з хорового диригування/ Л.А. Теряєва // Духовність особистості в системі мистецької освіти: зб. пр. наук. шк. д-ра пед. наук, проф. О.М. Олексюк. Вип.2 / Київський ун-т ім Б. Грінченка. – К : Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 58-62 с.
6. Хрестоматія хорового співу: навчально-методичний посібник в 3 ч. / упоряд. М. Камінська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 142 с.